

ОСОБЛИВОСТІ ЕПІЗООТИЧНОГО ПРОЦЕСУ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОФІЛАКТИЧНО-ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ ПРИ КОЛІБАКТЕРІОЗІ ПОРОСЯТ НА ПІВДНІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

О.М. Горобей, кандидат ветеринарних наук
Одеський державний аграрний університет.

Захворювання поросят на колібактеріоз несе сезонний характер, який обумовлений опоросами. Профілактика та лікування колібактеріозу поросят з використанням Суіферовіту, Полілексину М сульфат, перманганат калію, «Бровасепталу» та АСД ф-2, за рекомендованими нами методиками, сприяє зниженню захворюваності тварин на 7 – 39% і підвищенню лікувального ефекту на 20,4 – 66,4%, залежно від пропонуємої схеми. Економічна ефективність проведення профілактичних та лікувальних заходів за запропонованими нами схемами коливається від 7 до 23,96 грн. на грн. ветеринарних витрат. Найбільш ефективним є використання Суіферовіту, АСД ф-2 та Полілексину М сульфат, при використанні яких захворюваність на колібактеріоз не перевищує 7%, лікувальний ефект - 100% та економічна ефективність – 23,96 грн. на грн. ветеринарних витрат.

Ключові слова: колібактеріоз, поросята, Суіферовіт, АСД ф-2, Полілексін-М сульфат, Бровасептал.

Успішний розвиток тваринництва на Україні вимагає проведення ефективних заходів щодо попередження захворювань сільськогосподарських тварин та надання хворим своєчасної науково обґрунтованої допомоги [1, 2].

Із всіх інфекційних хвороб велике значення мають хвороби молодняку, які спричиняють значні економічні збитки господарству. Серед цих хвороб велике поширення має колібактеріоз молодняку [3].

У нозологічній структурі інфекційних захворювань свиней колібактеріоз займає провідне місце [1, 4, 5].

Слід зауважити, що на колібактеріоз хворіє і людина [5, 6].

Метою наших досліджень було вивчити особливості епізоотичного процесу щодо колібактеріозу поросят на півдні Одеської області та встановити ефективність профілактично-лікувальних заходів.

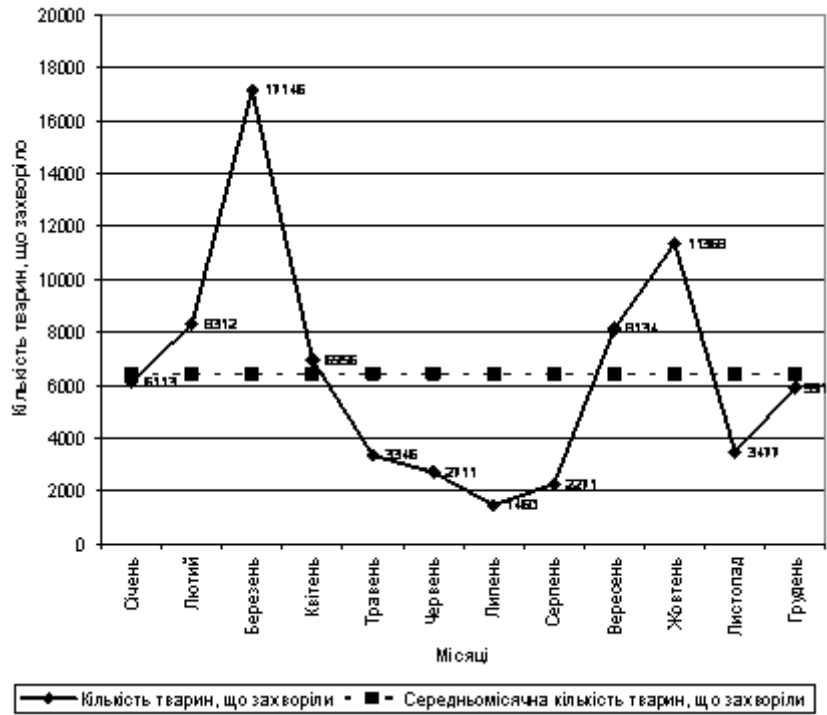
Матеріал та методи досліджень. Дослідження проводили на протязі 2004-2008 років в Кодимському, Овідіопольському та Б-Дністровському районах Одеської області.

Епізоотологічні дослідження проводили згідно вимог «Методических указаний по эпизоотологическому исследованию». Діагноз встановлювали комплексно з урахуванням епізоотологічних даних, клінічних ознак, результатів патологоанатомічного розтину трупів та лабораторних досліджень. Економічну ефективність проведення ветеринарних заходів вивчали відповідно до «Методики определения экономической эффективности ветеринарных мероприятий». Результати досліджень обробляли методами математичної статистики.

Результати досліджень. Проведеними дослідженнями та аналізом статистичних даних встановлено, що колібактеріоз поросят на протязі останніх п'яти полків масово спостерігався у господарствах Кодимського, Овідіопольського та Б-Дністровського районів Одеської області.

Державними підприємствами ветеринарної медицини, вищевказаних районів Одеської області, було зареєстровано 77211 випадків захворювання поросят-сисунів віком до 14 днів на колібактеріоз в господарствах різної форми власності.

Встановлено, що інтенсивність захворювання поросят колібактеріозом несе сезонну особливість, яка співпадала на протязі останніх п'яти років з масовими опоросами свиноматок (рис. 1).

Рис 1. Інтенсивність захворювання поросят колібактеріозом відносно пори року на півдні Одеської області.

З результатів досліджень, які наведені на рисунку, на перший погляд, складається враження, що кількість хворих тварин на колібактеріоз суттєво залежить від пори року. Але це не так. Період підвищення захворюваності поросят на колібактеріоз співпадають з масовими опоросами: лютий-квітень, вересень-жовтень.

Також видно, що весною рівень захворюваності значно вищий, ніж осінню. це можна пояснити сезонним зниженням рівня резистентності тварин та накопиченням збудника у тваринницьких приміщеннях.

У хворих поросят на колібактеріоз розрізняли надгострий та гострий перебіг, а також, септичну та ентеритну форми хвороби.

Структуру перебігу та прояву хвороби наведено у табл. 1.

Таблиця 1. Клінічний прояв та перебіг колібактеріозу

поросят

Перебіг хвороби (клінічний прояв)	Кількість голів	%
Надгострий (септична форма)	22466	29,1
Гострий (ентеритна форма)	54745	70,9
Всього	77211	100

Із даних, які наведено у таблиці видно, що гострий перебіг хвороби реєструється значно більше, ніж надгострий.

Також, нами встановлено, що гострий перебіг спостерігався у поросят віком понад 5 днів, а надгострий менше 5 днів, в основному у поросят, які за різних обставин залишилися без материнського молока.

У господарствах на півдні Одеської області профілактично-лікувальні зооветеринарні заходи для новонароджених поросят проводили за наступною технологічною схемою:

– в 1 день життя внутрішньом'язево вводили Суіферовіт в дозі 5 мл на голову, через 10-14 днів повторно;

– на 4 день у клітки ставили поїлки та кормушки, які постійно заповнювали вугіллям з деревини, смаженим зерном ячменю та мілкою ячмінною дертю, з якого попередньо видалили оболонку;

– тварин, що захворіли на колібактеріоз, лікували Полімексином М сульфат (1 таблетка - 500 тис. ОД) у дозі 1/2 таблетки 2 рази на добу до одужання.

З метою зменшення захворювання новонароджених поросят на колібактеріоз та підвищення ефективності лікувальних заходів нами були розроблені і впроваджені у господарствах вищевказаних районів Одеської області науково обгрунтовані схеми профілактично- лікувальних заходів.

У наших дослідженнях вищенаведена схема зооветеринарних заходів використовувалася в якості контролю та була взята за основу.

У піддослідних групах додатково з 4-го по 11-й день поросятам випоювали воду збагачену наступними лікарськими засобами:

- перша піддослідна група – перманганат калію у співвідношенні 1:1000;
- друга піддослідна група - водорозчинний порошок «Бровасептол» із розрахунку 0,1-0,2г на голову;
- третя піддослідна група - АСД ф-2 із розрахунку 0,1-0,2 мл на голову.

Дослідження щодо встановлення профілактично-лікувального ефекту від використання перманганату калію, водорозчинного порошку «Бровасептал» та АСД ф-2 були проведені на 300 новонароджених поросят

Піддослідні групи формували за принципом аналогів.

Результати профілактично-лікувальних заходів проти колібактеріозу поросят наведено у табл. 2.

Із даних, які наведено у таблиці, видно, що схема зооветеринарних профілактично-лікувальних заходів із Суіферовітом, яка використовувалася у господарствах (контроль), має низький профілактичний (захворюваність становить 46%) та лікувальний ефект від використання Полілексину М сульфат (загибло 43,5% із хворих на колібактеріоз поросят).

Таблиця 2. Результати профілактично-лікувальних заходів проти колібактеріозу поросят

Піддослідні групи	К-ть тварин, голів	Захворіло		Результати лікування			
		к-ть голів	%	видужали		загинули	
				к-ть голів	%	к-ть голів	%
Піддослідна-1	100	39	39	30	76,9	9	23,1
Піддослідна-2	100	20	20	18	90	2	10
Піддослідна-3	100	7	7	7	100	-	-
Контроль	100	46	46	26	56,5	20	43,5

Найбільш ефективним профілактично-лікувальним заходом проти колібактеріозу поросят є запропонована нами методика з Суіферовітом та АСД Ф-2, яка зменшила захворюваність у

порівнянні з контролем на 39% (захворюваність - 7%) та дає 100% лікувальний ефект від використання Полімексину М сульфат (всі видужали).

Менш ефективна є методика використання Суіферовіту та «Бровасептолу», яка зменшила захворюваність на 26% (захворюваність - 20%) та загибель на 33,5% (загинуло - 10%).

Значно менш ефективно використання Суіферовіту та перманганату калію, яке зменшило захворюваність на 7% (захворюваність - 39%) та загибель на 20,4% (загинуло - 23,1%).

На підставі результатів досліджень встановлено, що економічна ефективність проведення запропонованих нами профілактично-лікувальних заходів коливається від 7 до 23,96 грн. на грн. ветеринарних витрат, в залежності від методики, а саме: від використання перманганату калію становить 7 грн., «Бровасептолу» - 18,5 грн., АСД ф-2 – 23,96.

Проведені нами дослідження науково обґрунтовують ефективність запропонованих нами профілактично-лікувальних методів щодо колібактеріозу поросят.

Висновки

1. Захворювання поросят на колібактеріоз несе сезонний характер, який обумовлений опоросами.

2. Використання для профілактики та лікування колібактеріозу поросят Суіферовіту, Полімексину М сульфат, перманганат калію, «Бровасепталу» та АСД ф-2 за рекомендованими нами методиками сприяє зниженню захворюваності тварин на 7 – 39% і підвищенню лікувального ефекту на 20,4 – 66,4%, залежно від схеми, що використовується.

3. Економічна ефективність проведення запропонованих нами профілактично-лікувальних заходів коливається від 7 до 23,96 грн. на грн. ветеринарних витрат.

4. Найбільш ефективним є використання з профілактично-лікувальною метою Суіферовіту, АСД ф-2 та Полімексину М сульфат: захворюваність на колібактеріоз не перевищує 7%, лікувальний ефект - 100% та економічна ефективність – 23,96 грн. на грн. ветеринарних витрат.

Література

1. *Бабинін О., Астахова О. Визначення економічних збитків при загибелі тварин// Ветеринарна медицина України. – 2004. - №1. - С.22.*
2. *Клєстова З. Нові проблеми сучасного свинарства// Ветеринарна медицина України. – 2000. - №8. – С.27.*
3. *Бурлака М. Профілактика загибелі новонароджених поросят// Ветеринарна медицина України. – 2007. - №6. – С.9-11.*
4. *Мельнік П., Кравчук В. Краще профілактикувати, ніж лікувати// Ветеринарна медицина України. – 2003. - №6. – С.36.*
5. *Головко А., Ушканов В. Ешерихіоз (колібактеріоз) тварин// Ветеринарна медицина України. – 2004. - №2. – С.4-7.*
6. *Давидов О., Темніхамов Ю. Антропозоонози: сучасне уявлення// Ветеринарна медицина України. – 2003. - №11. – С.10-12.*

Горобей А.М. Особенности эпизоотологического процесса, эффективность профилактических и лечебных мероприятий при колибактериозе поросят на юге Одесской области.

Сезонность при заболевании поросят колибактериозом обусловлена опросами. Установлено, что использование для профилактики и лечения колибактериоза поросят Суиферовита, Полимиксина М сульфата, перманганата калия, «Бровасептола» и АСД ф-2 по рекомендованным нами методикам способствует снижению заболеваемости животных на 7 – 39% и повышает лечебный эффект на 20,4-66,4%, в зависимости от применяемой схемы. Экономическая эффективность проведения предлагаемых нами профилактических и лечебных мероприятий колеблется от 7 до 23,96 гривен на гривен ветеринарных расходов. Наиболее эффективным является применение с профилактикой и лечебной целью Суиферовита, АСД ф-2 и Полимиксина М сульфата: заболеваемость на колибактериоз не превышает 7%, лечебный эффект - 100% и экономическая эффективность – 23,96 гривен на гривен ветеринарных расходов.

Ключевые слова: колибактериоз, поросята, Суиферовит, АСД ф-2, Полимиксин-М сульфат, Бровасептал.

Gorobej A.M. Features epidemiological process, efficiency of preventive and medical actions at Colibacteriosis pigs in the south of the Odessa area.

Seasonal prevalence at disease of pigs Colibacteriosis is caused by interrogations. Use for preventive maintenance and treatment Colibacteriosis pigs suiferovit, polimexin M of sulphate, permanganate kalii is established, that, «Brovaseptol» and ASD f-2 by the techniques recommended by us promotes decrease in disease of animals on 7 – 39 % and raises medical effect on 20,4-66,4 %, depending on the applied scheme. Economic efficiency of carrying out of preventive us preventive and medical actions fluctuates from 7 to 23,96. The most effective is application with preventive maintenance and medical purpose suiferovit, ASD f-2 and polimexin sulphate M: disease on Colibacteriosis does not exceed 7 %, medical effect - 100 % and economic efficiency – 23,96.

Key word: colibacteriosis, pigs, Suiferovit, ASD f-2, Polimexin sulphate M, Brovaseptol.